

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ

Викладач: кандидат філософських наук, доцент кафедри Сорокіна Олександра Сергіївна

Кафедра: соціології, IV корпус, ауд. 309

E-mail: sorokina.soc@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціологія Магістр						
Статус дисципліни:	Обов'язкова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	1	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	6	Лекційні заняття – 8 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 68			
Вид контролю:	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190						
Консультації: особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:00, Zoom, Moodle (форум курсу)							

ОПИС КУРСУ

Метою курсу «Інституціональна соціологія» є ознайомлення студентів із особливостями виникнення, становлення та сучасного стану інституціональної соціології, як однієї з парадигм сучасної соціології.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Інституціональна соціологія» є:

- ознайомлення студентів з базовими теоріями та категоріями дисципліни;
- формування знань стосовно специфіки становлення та трансформації соціальних інститутів;
- оволодіння навичками діагностики функцій та дисфункцій соціального інституту;
- розвиток навичок аналізу взаємодії соціальних інститутів при вирішенні суспільно значущих питань.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні

знати:

- особливості виникнення та становлення інституціональної соціології як соціологічної парадигми;
- основні категорії і поняття інституціональної соціології;
- характерні ознаки основних видів соціальних інститутів;
- зміст основних етапів розвитку суспільства щодо змін систем соціальних інститутів;
- сутність залежності інституціональних змін суспільства та його оновлення;

здобувачі повинні **вміти:**

- працювати з науковою літературою, зокрема, першоджерелами;
- самостійно робити висновки та узагальнення стосовно різних аспектів проблем, що вивчаються;
- вести дискусії, організовувати проблемні групи з метою активізації засвоєння матеріалу курсу.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і семінарських заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати автономно.

СК11. Здатність аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, які є основою для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.

Програмні результати навчання:

РН01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.

РН02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

РН04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.

РН07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.

РН08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани занять, методичні рекомендації до виконання завдань розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів)

Обов'язкові види роботи:

Участь у роботі семінарських занять – має різнобічні форми та може бути реалізована у вигляді класичної доповіді, змістовного доповнення, участі у дискусії, відповіді на додаткові запитання. Вимоги до усних відповідей та їх оцінювання детально викладені у програмі курсу, що знаходиться на платформі Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>

Виконання завдань у системі Moodle – представляють собою стислу письмову роботу за тематикою курсу, яка передбачає опрацювання відкритих джерел інформації та використання теоретичних знань і положень для аналізу реальних ситуацій та подій. Завдання та вимоги до їх написання знаходяться на платформі Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Тестування у системі Moodle – відбувається за затвердженим графіком за тематикою курсу.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Екзаменаційне тестування (max 20 балів). Передбачає підсумкове тестування за змістом курсу. Перелік питань для підготовки знаходиться Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>

Виконання індивідуального завдання (max 20 балів), виконується протягом семестру.

Усний захист індивідуального завдання (вимоги до написання знаходяться на платформі Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>)

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Перелік питань підсумкового контролю та методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4190>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Участь у семінарських заняттях	Протягом першого змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 2	4
Змістовий модуль 2	Участь у семінарських заняттях	Протягом другого змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 4	4
Змістовий модуль 3	Участь у семінарських заняттях	Протягом третього змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 6	4
	Тестування у системі moodle	Тиждень 6	6
Змістовий модуль 4	Участь у семінарських заняттях	Протягом четвертого змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 8	4
Змістовий модуль 5	Участь у семінарських заняттях	Протягом п'ятого змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 11	4
Змістовий модуль 6	Участь у семінарських заняттях	Протягом шостого змістового модулю	4
	Виконання завдання у системі moodle	Тиждень 14	4
	Тестування у системі moodle	Тиждень 14	6
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзамен			20
Захист індивідуального дослідницького завдання (робота з візуальної соціології)			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		
---	---	--	--

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Тиждень 1 Лекція 1	Вступ до навчальної дисципліни «Інституціональна соціологія.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдання у системі moodle	4
Тиждень 2 Семінар 1	Поняття «соціальний інститут» в соціології.		4
Змістовий модуль 2.			
Тиждень 3 Лекція 2	Інституційна пам’ять.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдання у системі moodle	4
Тиждень 4 Семінар 2	Інституційний примус.		4
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5 Лекція 3	Інституційні матриці.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдання у системі moodle Тестування у системі moodle	4
Тиждень 6 Семінар 3	Політичні інститути.		4 6
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7 Лекція 4	Тенденції трансформації соціальних інститутів.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдання у системі moodle	4
Тиждень 8 Семінар 4	Економічні інститути.		4
Змістовий модуль 5			
Тиждень 10 Семінар 5	Соціальні інститути.	Виконання завдання у системі moodle Виконання завдання у системі moodle	4
Тиждень 12 Семінар 6	Прикладні дослідження соціальних інститутів.		4
Змістовий модуль 6			
Тиждень 14 Семінар 7	Інституціоналізація церемоній та ритуалів.	Виконання завдання у системі moodle Виконання завдання у системі moodle Тестування у системі moodle	4 4 6

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Баштанник О. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. *Грані*. 2020. Т. 23, № 9. С. 5–14. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2021/Grani/Grani2020n9/5.pdf>.
2. Додонов Р. О. Етапи та джерела інституціоналізації соціології. *Нова парадигма*. Запоріжжя, 2002. Вип. 24. С.164–172.
3. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. праць / відп. ред. В. С. Бакіров. Харків : Вид. центр ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2004. 621с.
4. Соціологія: терміни і поняття : навч. енциклопедичний слов.-довід. / редкол.: В. М. Піча (керівник) [та ін.]. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 658 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Іващенко О. Новий інституціоналізм в економічній соціології: теоретичні підвалини дослідницьких можливостей. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2003. № 1. С. 60–70.
2. Лісовицький В. М. Соціологічний інституціоналізм Ф. Перру. *Історія економічних вчень* : навч. посіб. Київ, 2004. С. 172–174.
3. Матусевич В. Соціальний інститут: функція, генеза, структура. *Соціологія : теорія, методи, маркетинг*. 2004. № 4. С.43-56.
4. Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ніжин, 24 листопада 2020 р.) / за заг. ред. О. В. Лісовця, С. О. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 173 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049162.pdf>.
5. Соціологія та сучасні соціальні трансформації : матеріали XII Міжнар. конф. студентів та молодих науковців (м. Київ, 14-15 листопада 2019 р.) / за ред. А. Петренко-Лисак, Л. Фостер, О. Олійник, Є. Мороз. Київ : Наукова столиця, 2019. 135 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049470.pdf>.
6. Чернецький Ю. Сучасний інституціоналізм як напрям соціологічного теоретизування. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2003. № 2. С.33–45.
7. Чернецький Ю. Сучасний соціологічний інституціоналізм і "нова економічна соціологія" як напрям дослідження проблем економіки. *Економіка України*. 2004. № 5. С. 62–68.
8. Четверікова Л. О., Привалов Ю. О. Сучасна парадигма метасоціального інституту: історико-теоретичні виміри соціальної держави. Львів : Астролябія, 2007. 152 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Interrogating the Social : A Critical Sociology for the 21st Century / edited by F. Kurasawa. Cham : Palgrave Macmillan, 2017. 296 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048208.pdf>.
2. Introduction to Sociology / E. Strayer, F. Jones, G. Scaramuzzo [et al.]. LOUIS: The Louisiana Library Network, 2022. 723 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057416.pdf>.
3. Петінова О. Б. Соціологія : навч. посіб. Одеса : ПНПУ, 2019. 308 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0044073.pdf>.
4. Рожанська Н. В., Дрожанова О. М., Онофрійчук О. А. Загальна соціологічна теорія : навч. посіб. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 336 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053768.pdf>.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове.

Завдання мають бути виконані в зазначені терміни.

Пропуски занять, незалежно від причини підлягають відпрацюванню у години консультацій.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтесь з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять персональні електронні пристрої (телефони, ПК) можна використовувати лише за умови виробничої необхідності (за погодженням з викладачем). Мобільні телефони повинні бути переведені на беззвучний режим. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розмішуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/yaбyк4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzl3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>;

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ:
<https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: Борисов Костянтин Борисович
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>